

Punkty karne w Niemczech przedawniają się w różnym czasie: za przestępstwa administracyjne po 2 lub 2,5 roku, za poważne wykroczenia po 2–5 latach, za przestępstwa po 5 latach, a za przestępstwa związane z cofnięciem prawa jazdy po 10 latach

NIEMIECKI A POLSKI SYSTEM PRYZNAWANIA PUNKTÓW KARNYCH

Uczestnicy ruchu drogowego, którzy posiadają uprawnienia do kierowania pojazdami, w momencie naruszenia norm dotyczących zasad tego ruchu muszą liczyć się z ewentualnymi konsekwencjami. Nierzadko nie kończy się jedynie na mandacie i karze finansowej – grzywnie, ale również na dodatkowej sankcji w postaci zatrzymania prawa jazdy lub też uprawnień do kierowania pojazdem/pojazdami.

Rodzaj kary oraz ilość punktów karnych będą zależały od tego, czy posiadacz prawa jazdy dopuścił się wykroczenia drogowego lub przestępstwa w ruchu drogowym, co wynika z Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie postępowania z kierowcami naruszającymi przepisy ruchu drogowego. Aktualnie, dla wybranych grup kierowców obowiązuje maksymalna możliwa ilość punktów karnych, która zależy od czasu posiadania uprawnień do kierowania pojazdami.

Polski a niemiecki system punktowy

Nasze krajowe zasady, różnią się w sposób znaczący od innych krajów, w tym u naszego zachodniego sąsiada, gdyż w Niemczech, od 1 maja 2014 r. funkcjonuje zmieniony system punktowy. Podstawową różnicą, która jest zauważalna w porównaniu do polskiego systemu jest ta, że posiadacz prawa jazdy, oprócz kary grzywny i przyznaniu określonej ilości punktów karnych, w Niemczech powinien liczyć się z obowiązkowym, czasowym zatrzymaniem prawa jazdy w sytuacji popełnienia poważnego uchybienia przepisów w zakresie ruchu drogowego.

Czasowe zatrzymanie prawa jazdy jest bardzo często błędnie interpretowane i utożsamiane z cofnięciem uprawnień. Ustawodawca naszego zachodniego sąsiada uznał, że wobec popełnienia poważnych naruszeń w ruchu drogowym, oprócz kary grzywny i przyznania określonej liczby punktów karnych, właściwym będzie czasowe wstrzymanie możliwości prowadzenia pojazdu. Kwestie czasowego zatrzymania prawa jazdy w Niemczech reguluje ustawa o ruchu drogowym (StVG), w myśl której zgodnie z art. 25 ust. 2a, kierowcy mają możliwość zastosowania tzw. czteromiesięcznego okresu związanego

z wyborem czasu trwania zakazu prowadzenia pojazdu. W praktyce oznacza to, że kierowca może określić czas, kiedy opisywana sankcja będzie obowiązywać. Wybór ten powinien jednak nastąpić w ciągu najbliższych czterech miesięcy po okresie uprawnomocnienia się nałożonej kary.

Okres zakazu jazdy rozpoczyna się w momencie otrzymania dokumentu potwierdzającego posiadanie uprawnień do kierowania przez właściwy organ. Kierowca nie może jednak skorzystać z tej zasady, jeżeli wcześniej, na przestrzeni 24 miesięcy, otrzymał zakaz prowadzenia pojazdów. W takim przypadku początek zakazu prowadzenia pojazdu zależy od mocy prawnej sankcji karnej. W naszym kraju, cofnięcie uprawnień może nastąpić między innymi po przekroczeniu maksymalnej ilości punktów karnych – odpowiednio 24 i 20. Liczba 20 punktów jest przewidziana dla kierowcy, który w okresie pierwszego roku od dnia wydania po raz pierwszy prawa jazdy, został prawomocnie ukarany za naruszenie przepisów ruchu drogowego, jak również stwierdzenia na podstawie prawomocnych wyroków, że w okresie 2 lat od dnia wydania po raz pierwszy prawa jazdy popełnił przestępstwo przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji lub też popełnił trzy określone naruszenia w kodeksie wykroczeń, przekraczając dopuszczalną prędkość o ponad 30 km/godz. Punkty są anulowane po pierwszym roku od dnia naruszenia, o ile przed upływem tego okresu kierowca nie dopuścił się wykroczeń, które spowodowałyby przekroczenie 24 lub 20 punktów. Punkty karne w Niemczech przedawniają się w różnym czasie: za przestępstwa administracyjne po 2 lub 2,5 roku, za poważne wykroczenia po 2–5 latach, za przestępstwa po 5 latach, a za przestępstwa związane z cofnięciem prawa jazdy po 10 latach. Wszystkie punkty karne przyznane kierowcom ewidencjonowane są przez Urząd Federalny we Flensburgu.

W przypadku ciężarówek, autobusów i innych pojazdów użytkowych na drogach, w Niemczech obowiązują inne kary dyscyplinujące niż w przypadku kierowców samochodów tzw. „lekkich”. Wykroczenia, są traktowane bardziej surowo przez niemieckiego ustawodawcę w przypadku ciężarówek

Fot. Mercedes-Benz

Szkolenie reedukacyjne

Osoba wpisana do ewidencji kierowców może na własny koszt wziąć udział w szkoleniu, co pozwoli na zmniejszenie liczby punktów maksymalnie o 6 za naruszenia przepisów ruchu drogowego. Nie dotyczy to jednak uczestników ruchu drogowego w okresie pierwszego roku od dnia wydania po raz pierwszy prawa jazdy. Krajowy ustawodawca ograniczył częstotliwość udziału w szkoleniu reedukacyjnym do jednego w ciągu sześciu miesięcy, przy czym uczestnicy nie mogą posiadać więcej niż 24 punkty karne. Podobne rozwiązanie obowiązuje w Niemczech, z tym wyjątkiem, że uczestnik szkolenia w zakresie stosowania przepisów dotyczących prowadzenia pojazdu po jego ukończeniu zmniejszy ilość punktów tylko o jeden, a samo odbycie takiego szkolenia nie jest możliwe częściej niż co pięć lat. Ponadto, możliwość uczestniczenia w szkoleniu dotyczy kierowców którzy zgromadzili nie więcej niż 5 punktów karnych – w Niemczech maksymalnie można otrzymać 8, a jednorazowo 3 punkty karne.

System samokontroli

Każdy kierowca w Niemczech, aby nie utracić uprawnień do kierowania pojazdami w wyniku przekroczenia maksymalnej liczby punktów karnych, ma możliwość zweryfikowania ilości posiadanych punktów i wdrożenia osobistego postępowania naprawczego. Wprowadzony system samokontroli, który na podobnych zasadach funkcjonuje w naszym kraju, z pewnością jest narzędziem przyczyniającym się do poprawy bezpieczeństwa. W Polsce administratorem punktów, który prowadzi ewi-

W Niemczech posiadacz prawa jazdy, oprócz kary grzywny i przyznaniu określonej ilości punktów karnych, powinien liczyć się z obowiązkowym, czasowym zatrzymaniem prawa jazdy w sytuacji popełnienia poważnego uchybienia przepisów w zakresie ruchu drogowego.

dencję kierowców naruszających przepisy ruchu drogowego jest Policja. Określone mu naruszeniu przypisuje się właściwą liczbę punktów w skali od 0 do 10. W przypadku przekroczenia dozwolonej liczby punktów, administrator z urzędu kieruje właściwe zawiadomienie, na podstawie którego wydana zostanie decyzja administracyjna o skierowaniu kierowcy na kontrolne sprawdzenie kwalifikacji w formie egzaminu państwowego. Kierowca pro-

wadzący pojazd w stanie nietrzeźwości, po użyciu alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu, powinien spodziewać się decyzji o skierowaniu na badania psychologiczne w zakresie psychologii transportu. Ta sama zasada jest stosowana w sytuacji, kiedy kierowca przekroczy liczbę 24 punktów – otrzymanych za naruszenia przepisów ruchu drogowego, a także gdy w okresie próbnym popełnił dwa wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji oraz jeżeli będzie uczestnikiem wypadku drogowego, w następstwie którego inna osoba poniesie śmierć lub dozna obrażeń, o których mowa w art. 156 § 1 lub art. 157 § 1 Kodeksu karnego.

Kary dla kierowców ciężarówek

W przypadku ciężarówek, autobusów i innych pojazdów użytkowych na drogach, w Niemczech obowiązują inne kary dyscyplinujące niż w przypadku kierowców samochodów tzw. „lekkich”. Wykroczenia,

Ważną i oczekiwaną od dawna zmianą krajowego systemu jest wprowadzenie nieuchronności poniesienia kary w przypadku naruszenia obowiązujących zasad ruchu drogowego.

jak np. przekroczenie prędkości lub inne naruszenia StVO w katalogu kar dla „ciężarówek” są traktowane bardziej surowo przez niemieckiego ustawodawcę. Uznano, że na kierowcy pojazdu ciężarowego, czy autobusu spoczywa większa odpowiedzialność, ponieważ popełnione przez niego wykroczenie w ruchu drogowym może nieść bardziej dotkliwe skutki dla innych uczest-

ników. Dla przykładu, przekroczenie prędkości w terenie miejskim ponad 60 km/h będzie skutkowało grzywną rzędu 680 euro, 2 punktom karnym i 3 miesięcznemu zakazowi prowadzenia pojazdów. W przypadku pojazdu „lekkiego” – sankcje różnią się jedynie wysokością grzywny, która wynosi 480 euro (w przedziale 61-70 km/h). Zignorowanie znaku drogowego 277 StVO (zakaz wyprzedzania ciężarówek powyżej 3,5 t dopuszczalnej masy całkowitej pojaz-

Emil Nagrodzki

du) odpowiada grzywnie w wysokości 70 euro oraz jednemu punktowi karnemu, a wyprzedzanie pojazdem powyżej 7,5 t, pomimo że widoczność jest ograniczona z powodu mgły, śniegu lub deszczu i była mniejsza niż 50 m, będzie skutkowała man-

Fot. Pixello

W przypadku nałożenia kary za wykroczenie drogowe, wobec którego uczestnik ruchu drogowego ma wątpliwości co do jego popełnienia, warto skorzystać z systemu odwoławczego obowiązującego w danym kraju

datem wynoszącym 120 euro i jednym punktem karnym. Przejazd na czerwonym świetle jest obok przekraczania prędkości prawdopodobnie najczęstszym wykroczeniem w ruchu drogowym. Dla przykładu – w Niemczech przejazd na świetle, które było czerwone przez ponad 1 sekundę wiąże się z karą grzywny w wysokości 200 euro oraz miesięcznym zatrzymaniem uprawnień do kierowania pojazdami. W opisywanym przypadku skala sankcji

Kwestie czasowego zatrzymania prawa jazdy w Niemczech reguluje ustawa o ruchu drogowym (StVG), w myśl której zgodnie z art. 25 ust. 2a, kierowcy mają możliwość zastosowania tzw. czteromiesięcznego okresu związanego z wyborem czasu trwania zakazu prowadzenia pojazdu.

może też wzrosnąć w zależności od tego, czy popełnienie naruszenia związane było z wystąpieniem niebezpieczeństwa w ruchu drogowym lub uszkodzeniem mienia. W takich przypadkach czyn będzie odmiennie kwalifikowany i sankcjonowany.

Potrzeba zaostrożenia przepisów

Podsumowując opisane w sposób ogólny systemy dyscyplinowania uczestników ruchu drogowego, uzasadnione wydaje się stanowisko o konieczności zmian w polskim systemie, m.in. w zakresie podniesienia wartości kar, co tylko pozornie wpłynie na oczekiwany wzrost bezpieczeństwa. Istotną i oczekiwaną od dawna zmianą krajowego systemu jest wprowadzenie nieuchronności poniesienia kary w przypadku

drogowym. Wobec obowiązujących surowych sankcji, niemieckie organy zaobserwowały próby wskazania innych osób kierujących pojazdem, niż te, które faktycznie popełniły wykroczenie drogowe ujawnione za pomocą fotoradaru. Ujawnienie takiego procederu wiąże się ze znacznie poważniejszymi konsekwencjami, a mimo to takie

Po wielu latach nakładania kar za łamanie ww. zakazu, Wyższy Sąd Okręgowy (OLG) w Kolonii wydał orzeczenie wskazując, że znaki drogowe w opisywanym miejscu były niejednoznaczne w zakresie informowania kierujących o obowiązujących zasadach ruchu drogowego, w tym o ograniczeniu w ruchu pojazdów o wyższej wartości DMC niż 3,5 t., przez co wprowadzały kierujących w błąd, w wyniku czego wielu z nich nie było w stanie zmienić kierunku jazdy i zastosować się do obowiązujących przepisów ruchu drogowego. Orzeczenie to również wskazało, że wobec naruszenia przepisów w powyższym zakresie, organ nakładał kary grzywny nieproporcjonalnie wysokie do stopnia zawinienia (500 euro).

Fot. GDDKiA

W Polsce, w przypadku przekroczenia dozwolonej liczby punktów, administrator z urzędu kieruje właściwe zawiadomienie, na podstawie którego wydana zostanie decyzja administracyjna o skierowaniu kierowcy na kontrolne sprawdzenie kwalifikacji w formie egzaminu państwowego

Fot. Freepick

W Niemczech utrata prawa jazdy jest związana z koniecznością wykonania testu MPU tzw. idiotentestu, którego za pierwszym razem nie może zdać średnio ponad połowa jego uczestników

naruszenia obowiązujących zasad ruchu drogowego. Niestety, obecnie sankcje nie są współmierne do skali popełnianych wykroczeń, przez co nieliczni kierowcy przestrzegają obowiązujących przepisów prawa. W przypadku Niemiec utrata prawa jazdy jest bardziej kłopotliwa, jeżeli konieczne jest wykonanie testu MPU tzw. idiotentestu, którego za pierwszym razem nie może zdać średnio ponad połowa jego uczestników. Przeważnie taki test wymagany jest w przypadku stwierdzenia prowadzenia pojazdu pod wpływem alkoholu lub środków podobnie działających, jak również po przekroczeniu wymaganej liczby punktów karnych za naruszenia przepisów w ruchu

postępowanie nie jest odosobnione. Dość powszechnym jest również odzyskiwanie uprawnień do kierowania pojazdami przez obywateli niemieckich w Czechach oraz w naszym kraju. W tym przypadku koniecznym jest spełnienie wielu wymagań, między innymi należy przez co najmniej sześć miesięcy w roku kalendarzowym mieć stałe miejsce zamieszkania w kraju, w którym chce się uzyskać prawo jazdy. Odmienne stanowisko do niemieckich organów kontrolnych, które nie honorowały tak wydanych uprawnień, miał TSUE, który orzekł, że poszczególne kraje UE muszą uznać je za ważne i obowiązujące.

Wzmożona czujność w trakcie przewozów

W przypadku nałożenia kary za wykroczenie drogowe, wobec którego uczestnik ruchu drogowego ma wątpliwości, co do jego popełnienia, warto skorzystać z systemu odwoławczego obowiązującego w danym kraju, np. w Niemczech. Za przykład może posłużyć choćby systemy barier na moście autostrady A1 w Kolonii (Leverkusen), gdzie obowiązuje zakaz poruszania się dla pojazdów powyżej 3,5t DMC.

Obecnie podobny przypadek ma miejsce w Moguncji, na autostradzie A66, na moście Salzachtalbrücke, chociaż nie ma informacji o masowym nakładaniu kar za złamanie zakazu ruchu w tym miejscu. W tym przypadku, ze względu na wykonywane prace naprawcze, droga momentami jest całkowicie zamykana, dlatego nie pozostaje nic innego jak wzmożenie czujności podczas realizacji przewozów tym odcinkiem drogi. Uzasadnione będzie przed ostatecznym przyjęciem kary, np. w postaci grzywny, punktów karnych i czasowego wstrzymania uprawnień do kierowania pojazdami, aby każdy przypadek rozważyć indywidualnie, a w razie wątpliwości zweryfikować ewentualne dalsze procedowanie w sprawie. Wsparcie ekspertów i przygotowanie odpowiedniej dokumentacji może okazać się niezbędne. Ekspersi OCRK dzięki doświadczeniu i znajomości przepisów pomogą znaleźć rozwiązanie, które będzie korzystne dla przedsiębiorcy i pozwoli uniknąć ewentualnej kary. |

*Emil Nagrodzki,
ekspert OCRK w zakresie ITD i PIP*

OCRK / **INELO**

źródło: <https://www.bussgeldkatalog.org/lkw/>